

Persbericht

Gratis e-boek over schilderijenlijsten en -dragers

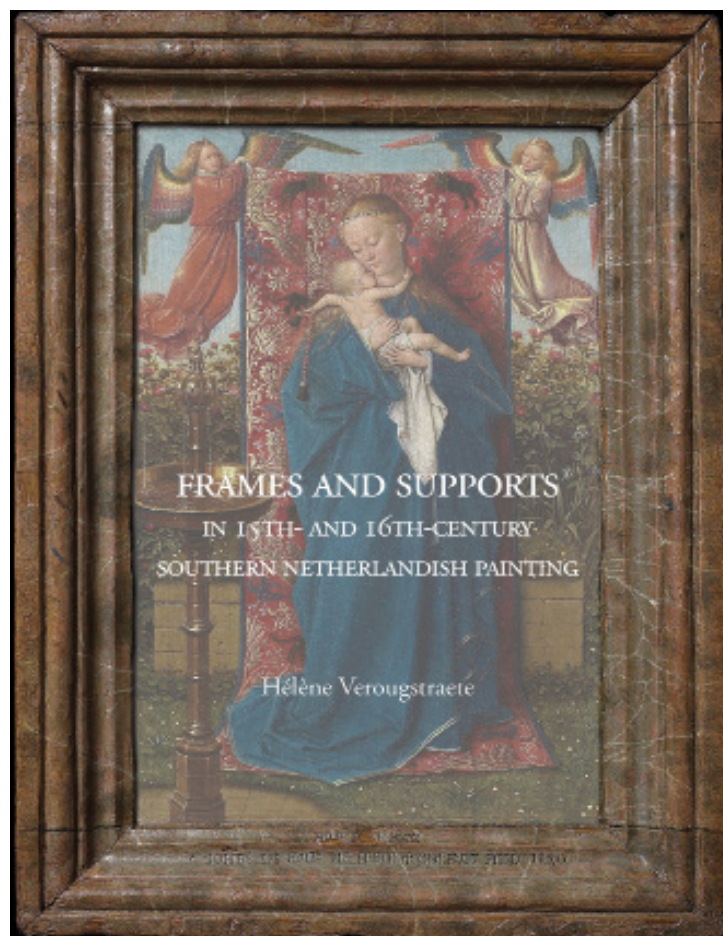
Brussel, 15 april 2015: Het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK) publiceert het gratis e-boek *Frames and Supports in 15th- and 16th-Century Southern Netherlandish Painting* van Hélène Verougstraete. Dit project genoot de steun van The Getty Foundation in het kader van het Panel Paintings Initiative.

Bijdragen tot de studie van de Vlaamse Primitieven, vol. 13
Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium, Brussel 2015
710 pagina's, 700 afbeeldingen en 1500 schema's
ISBN 978-2-930054-26-1

<http://org.kikirpa.be/frames>

Dit gratis e-boek, geschreven door kunsthistorica Hélène Verougstraete, is een belangrijke bron voor conservatoren-restaurateurs en wetenschappers die paneelschilderijen van oude meesters bestuderen en behandelen. De publicatie is een geactualiseerde studie gebaseerd op Verougstraete haar doctoraatsverhandeling uit 1989, een Franse uitgave met zwart-wit afbeeldingen. Het nieuwe e-boek werd integraal vertaald naar het Engels en bevat 2000 hoge resolutie kleurenafbeeldingen en schema's die worden gepresenteerd in een doorzoekbare interface met zoomfunctie.

Verougstraete haar unieke technische studie vormt de eerste gedetailleerde documentatiebron voor paneelschilderijen uit de Zuidelijke Nederlanden met geïntegreerde lijsten. In de 15de en 16de eeuwen was het een courante praktijk om de lijsten en houten dragers als één geheel te vervaardigen, hoewel beide elementen in de loop der tijd vaak werden gescheiden. Dankzij de studie van Verougstraete beschikten wetenschappers en conservatoren-restaurateurs over kostbare informatie als leidraad bij de structurele behandeling van houten dragers van werken uit deze periode en bij de keuze voor historisch gepaste lijsten ter vervanging van de verwijderde en verdwenen exemplaren. De eerste uitgave was in het Frans en had slechts een beperkte oplage, twee elementen die het boek minder toegankelijk maakten. De nieuwe uitgebreide en vertaalde uitgave, die gratis toegankelijk is voor conservatoren-restaurateurs, wetenschappers en het grote publiek, biedt nog meer inzicht in hoe kunstenaars samenwerkten met schrijnwerkers voor de vervaardiging van panelen voor schilderijen.

Het eerste deel van het boek bestudeert ambachtshandelingen en corporaties, het hout, de werktuigen en hun gebruik, het verzagen en drogen, de vervaardiging van panelen en lijsten, verstevigingen, doek en gerelateerde spanramen, de sierprofielen en decoratie van lijsten, merktekens en opschriften, de sluit-, scharnier- en ophangsystemen en ten slotte enkele specifieke problemen van grote werken. Het bevat tevens detailanalyses van een aantal meesterwerken. Het tweede deel is een catalogus van schilderijen met een beschrijving van hun belangrijkste kenmerken, geklasseerd op hun plaats van bewaring.

De studie van de lijsten van het *Lam Godsretabel* van de Van Eycks was reeds opgenomen in de eerste, Franstalige editie. In de huidige uitgave is deze studie uitgebreid en aangevuld met schema's die de veelbewogen geschiedenis van de opstelling van dit meesterwerk in de Vijdkapel in kaart brengen en waarbij verschillende informatiebronnen worden gebundeld: archiefbronnen, de gedocumenteerde geschiedenis van het retabel, het onderzoek van de lijsten, wetenschappelijke beeldvorming en de kritische studie van oude foto's.

Over de auteur:

Hélène Verougstraete is professor emeritus van de Université catholique de Louvain (UCL) en van haar zusterinstelling de Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven). Na een stage in restauratie van kunstwerken aan het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK) in Brussel, behaalde ze een doctoraat in de Kunstgeschiedenis (1987) met een proefschrift over lijsten en dragers van 15de- en 16de-eeuwse schilderijen in de Zuidelijke Nederlanden. Daarna doceerde ze middeleeuwse kunst en technisch onderzoek van schilderkunst en stond ze aan het hoofd van het Laboratoire d'étude des œuvres d'art (UCL). Van 1975 tot 2006 organiseerde ze samen met Roger Van Schoute het tweejaarlijkse Symposium for the Study of Underdrawing and Technology in Painting. Met haar team van de UCL verzorgde ze de tentoonstelling en de catalogus over hyperrestauraties, met name die van Jef Van der Veken: *Fake or not Fake. Het verhaal van de restauratie van de Vlaamse Primitieven* (Brugge, 2004-2005).

Verantwoordelijke uitgever: Christina Ceulemans, Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK)

Vertaling uit het Frans: Michael Lomax

Tekstrevisie en -redactie: Elisabeth Van Eyck, Bart Franssen en Cyriel Stroo

Opmaak: Elisabeth Van Eyck

Beeldbewerking: Bernard Petit

Het boek is tevens downloadbaar in pdf op www.kikirpa.be/uploads/files/frames.pdf

Perscontact: Elisabeth Van Eyck (elisabeth.vaneyck@kikirpa.be of 02/739.68.66)

Het **Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK, Brussel)** is de federale wetenschappelijke instelling belast met de documentatie, studie en conservatie-restauratie van het culturele en artistieke erfgoed van ons land. Kunsthistorici, fotografen, scheikundigen, archeologen, ingenieurs en conservatoren-restaurateurs voeren interdisciplinair spitsonderzoek uit naar de materialen en technieken gebruikt in het erfgoed en naar de producten en methodes voor conservatie-restauratie. Het KIK vormt een uniek instrument voor de ontsluiting van de wetenschappelijke, fotografische en technische documentatie in deze domeinen. www.kikirpa.be

The Getty Foundation